

Denumire științifică: <i>Acer monspessulanum</i> L.	Încreg.: Angiospermae
Denumire populară: Arțar de Montpellier, Jugastru de Banat	Familie: Sapindaceae

Descriere: Arbust sau arbore cu frunze căzătoare de 8–10 (-15) m înălțime, cu corona largă, des foliată. Trunchiul ajunge să aibă în diametru până la 75 cm. Scoarța netedă, de culoare brun cenușie la exemplarele tinere, devine fin crăpată la arborii bătrâni. Frunzele trilobate, cu 3 lobi obtuzi, sunt mai mult late decât lungi, iar baza lamei este ușor cordată sau rotunjită. Frunzele pielose sunt pe glabre față, verzi întunecate, lucitoare, iar pe dos glabre, palid cenușii verzui, numai în axila nervurilor cu smocuri de peri de culoare verde închis. Pețiolul frunzei este roșiatic și este mai lung decât limbul frunzei. Frunzele cad toamna foarte târziu, de obicei în noiembrie. Florile galben-verzui sunt așezate în inflorescențe corimbiforme laxe, la început erecte, apoi pendente. Florile apar odată cu frunzele sau puțin înainte, în lunile aprilie și mai. Fructul este o disamară cu aripile aproape paralele și semințe globuloase. La arborii plantați în zone însorite, fructele au o tentă roșiatică.

Origine și răspândire: Este originar din regiunea mediteraneană, dar ajunge până în Franța și Germania. În România este întâlnit sporadic în luminișuri de păduri, pe coaste și stâncării însorite, pe substrat calcaros.

Utilizări: Lemnul dur și greu al acestui arbore are mai multe proprietăți mecanice și a fost folosit în trecut pentru diverse construcții mai mici, pentru realizarea de instrumente muzicale, dar și ca lemn de foc. În prezent este utilizat în principal în scopuri ornamentale, apreciat pentru frunzele sale galbene pe timpul toamnei.

Cultură: Este un arbore foarte tolerant la frig și rezistă la temperaturi de până la -26 °C atunci când este în perioada de repaus. Speciile de arțari sunt în general ușor de cultivat, cresc cel mai bine în plin soare sau în umbra ușoară și reușesc în majoritatea solurilor bine drenate, dar umede. Această specie crește bine pe solurile uscate și în zonele cu precipitații scăzute, mergând bine pe solurile calcaroase. Tolează perioade mari de secetă. Are creștere înceată.

Alte informații:

Acer monspessulanum a fost descoperit pentru prima dată în sudul Franței, iar numele speciei provine de la numele latin al orașului francez Montpellier.

În Tunisia acest arbore poartă numele „Doull” și este considerat arbore sacru, crescând în locurile sacre (Jbel Serej)

Referințe:

- Beldie, A. (1953). *Plantele lemnoase din R.P.R.*, București: Ed. Agro-Silvică de Stat
- Beldie, A. (1958). *Acer*. In T. Săvulescu (Ed.). *Flora României*. Vol. 6. (p. 220). București: Edit. Academiei Române.
- Mechergui, K., Jaouadi, W., Khouja, M.L. (2018). Dendroecology of Montpellier maple's population (*Acer monspessulanum*) from the North Africa region: Analysis of maple stations characteristics and natural habitat. *Plant Biosystems - An International Journal Dealing with all Aspects of Plant Biology*, 152 (1), 98-109
- Spohn, M., Spohn, R. (2008). *350 arbres et arbustes*. Paris: Delachaux et Niestle
- Ticli, B. (2018). *Alberi D'Italia e D'Europa. Guida al Riconoscimento*. Italia: De Vecchi
- Sârbu, I., Ștefan N., Oprea, A. (2013). *Plante vasculare din România*. București: Edit. VictorBVictor.
- <http://ww2.bgbm.org/EuroPlusMed/PTaxonDetail.asp?NameCache=Acer%20monspessulanum&PTRefFk=7100000>
- <https://www.gbif.org/species/6657>
- <http://temperate.theferns.info/plant/Acer+monspessulanum>
- <https://www.missouribotanicalgarden.org/PlantFinder/PlantFinderDetails.aspx?taxonid=275367&isprofile=0&>
- <http://www.euforgen.org/species/acer-monspessulanum/>
- <https://www.vdberk.co.uk/trees/acer-monspessulanum/>

Foto: Camen-Comănescu Petronela

Întocmit: Camen-Comănescu Petronela